

N:o 45.

Af herr **S. Nordström** i Höglunda, om ersättning till nämndeman för ordinarie tjenstgöring i häradsrätt m. m.

Enligt 1 kap. 2 § rättegångsbalken väljes ledamot af häradsrätt för en tid af sex år, dock med rätt för den valde att efter två år afgå. Nu utgör det ett noggsamt känt förhållande, att den stora mängden af dem, som inväljas till nämndemän, icke qvarstanna i rätten längre än de två år, hvarunder de äro tvungne att qvarsitta. Sådana täta ombyten kunna likväl icke lända till fromma för rättsskipniugen. Visserligen betraktas nämndemansinstitutionen af mången såsom föråldrad och utan inflytande på rättsförhandlingarna; men så kan och så bör det likväl icke vara. En upplyst, rättänkaende och sakkunnig nämndeman kan mången gång genom sin erfarenhet och kännedom om sakförhållandet väsentligen inverka på rättens beslut. Om man blott tänker sig en så enkel åtgärd som tillsättandet af förmyndare eller godemän, så bör detta vara i ögonen fallande. I synnerhet blir detta fallet, när en ung, oerfaren och med ortens förhållanden obekant domare för ordet inom rätten. Om nu rättens ledamöter äro lika oerfarne som domhafvanden, så kan häradsrättens beslut understundom blifva af ganska betänklig beskaffenhet. För att råda bot för detta missförhållande, torde intet verksammare medel kunna användas, än att nämndemännen tillerkännas skälig godtgörelse för den tid, de såsom sådana försätta. Visserligen gifvas lysande undantag, men ser man på den stora mängden, så torde det knappast kunna förnekas, att nämndemansbefattningen betraktas såsom ett onus, som man helst undviker, hvilket man så fort möjligt gör sig utaf med och till hvilken befattning hvilken medelmätta som helst anses god nog. Så borde det

likväl icke vara. Förr medförde nämndemansbefattningen ganska väsentliga fördelar, såsom befrielse ifrån krono- och kungsskjutsar m. m., som på den tiden rätt ofta förekommo och som utgjorde ett ganska betungande onus. Då var denna syssla eftersökt och ansedd såsom en utmärkelse. Nu har densamma deremot kommit i ett visst vanrykte till verklig skada för rättsskipningen. Då man vet, hvilket stort inflytande ekonomien utöfvar inom det praktiska lifvet, så tror jag, att de medel, som anslås till aflöning åt nämndemän för deras ordinarie tjenstgöring, skola vara synnerligen väl använda, ty derigenom skulle med all säkerhet vid rätten qvarstanna mången dugande och ärlig man, som nu tar afsked ifrån densamma, så snart han dertill är berättigad.

På grund af det anförda tillåter jag mig föreslå,

att Riksdagen för sin del besluter:

att ledamot af häradsrätt, i likhet med skiftesgodeman och ledamot af egodelningsrätt, för sin ordinarie tjenstgöring tillerkännes dagtraktamente med 4 kronor 50 öre för hvarje förrättningsdag, som han personligen deltagit i rättens förhandlingar jemte reseersättning enligt femte klassen af gällande resereglemente till och ifrån förrättningsstället; samt att för detta ändamål under andra hufvudtiteln auslås ett förslagsanslag af 350,000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1898.

Sten Nordström.